

— Ali kdor prav pogleda (Radices p. 84), bo vidil, de gosp. Miklošič ne reče, de je „snik“ prilog, tudi ne reče, de „snik“ ampak de „sničav“ radovedniga pomeni, pa tudi ne pové, kakor sicer veči del pri družih besedah, kje se beseda „snik“ še najde, ki je v svojih bogatih nabirah nimata ne Dobrovski ne Kopitar. Dokler pa ni spricano, de se beseda v starih bukvah najde, se sme soditi, de je nova; iz nove besede pa stare izpeljavati, bi bilo napak. Sničav je pa stara beseda, in de radovedniga pomeni, nam je iz bukev léta 1324 prvi izkazal gosp. Šafarik; lépa hvala mu bodi! S to opombo želim odverniti, de bi se nam zmota, ki je v povédanim sestavku iz negotove besede „snik“ izpeljana in na ondi vpervi izmišljene „snika“ „snikov“ i. t. d. natvežena, v kake bukve ne vrinila.

Metelko.

Slovensko društvo v Celjovcu.

Gosp. Matija Majer in gosp. Einspieler iz Celjovca, katerih iména v zlatih bukvah naše matere Slovenije zapisane stojé, sta nas pretečeni teden v Ljubljani obiskala in nam veselo novico prinésla, de se je tudi v Celjavcu slovensko društvo začelo. Pravo! Take domorodne društva so dan današnji po Slovenskim v vsih poglavnih mestih potrebne v pomoč in povzdigo slovenske národnosti. Toliko časa zanemarjeni Slovenci imamo, kamor koli pogledamo, veliko opraviti — povsod je ne obdelovaniga poljá veliko. K temu pa je združene moči potreba — in to so narodne društva. Kdor koli ima pravo ljubezin do domovine, pristopi zdej k narodnim družtvam. Pa, žali Bog! de se marsikter domorodca (Patrioten) hlini, ki je, če ga na tanjko pregledaš, le samopašec (Egoist)! — Bog daj Celjovškemu družtvu svoj blagoslov! V Celjavcu ga še posebno potrebujejo!

Ban Jelačić Slovanski Lipi v Pragi.

Slavno društvo! Ljubljani bratje! Moje dozdanje dela vam kažejo, za kogá se poganjam in kaj de želim. Kakor sim od ljubezni do slovanstva nadušen, ravno tako sim tudi do živiga prepričan, de je slovanstvo nar močnejši podpora avstrijskiga cesarstva, de pa nasproti tudi slovanstvo brez Avstrije obstati ne more, in „ako bi Avstrije ne bilo, bi jo mi še le vstvariti mógli.“ Ni tedej pametniga človeka, ki bi ne spoznal, de je obstanje Avstrijskiga z obstanjem slovanstva, in tega z unim, v nar tesnejši zavezi.

Moja dolžnost kot iskreniga Slovana je tedej bila, iz sovražstva do slovanstva izvirajočo, Avstrii protivno stranko v Pešti ponižati in zatréti: ali med tem ko sim se čez Pešt — gnjezdo madžarskiga gospodarstva — vzdignil, so stopili v Peštu naši obojni sovražniki na noge, in ko bi bili ti na Dunaji premagali, bi bila moja zmaga v Peštu le zmaga na pol, in toliko terdnejši bi se bila oblast naših sovražnikov na Dunaji vstanovila. Tedej sim se s svojo armado proti Dunaju vernil, ukrotiti slovanskiga sovražnika v poglavitnim mestu Avstrijskiga. Brezkončno je bilo moje veselje, ko sim vidil, de so naši česki bratje — z menoj edine misli, ktero so njih poslanci, zapustivši Dunajski državni zbor, poterdili — svoje zmagovavne bandera pred Dunajsko mesto prinéšli, de bi meni in moji armadi bratovsko roko podali in tukaj ali junaško zmagali ali pa slavno padli.

Mene je prepričanje pred Dunaj pripeljalo, de veljá sovražniku slovanstva, in najdam se, de Vi moje djanje ne le razumete, temuč tudi podpirate.

V glavnim stanišu horvaško-slavonske armade Cvel-faksingu 22. kozoperska 1848.

Spremite moj pozdrav!

Jelačić s./r. ban.

Na to pismo je slovanska lipa slavnemu banu 25. kozoperska odgovor dala, v katerim svojo serčno radost na znanje da, de je svitli ban s svojo junaško ar-

mado iskreni branitelj slovanske slobode in avstrijskiga cesarstva, — de mu popolnoma zaupa in de bo po vsi svoji moči njegovo slavno prizadevanje podpirala.

Pazite ljubi bratje Slovenci!

Iz Štajarskiga.

Gospod Smrekar, ki ste ga sami Slovenci v Se-venci (Lichtenwald) poslanca za Dunajski državni zbor izvolili, je v seji 14. kozoperska tega léta tirjal, de imajo Dunajčani neprenehama in terdno z Madžarji sklenjeni biti. Po takim bi se mogli po njegovih mislih in željah Madžari v puntarskim djanji proti milimu ustavnimu Cesarju, in proti banu gosp. Jelačiću, kateri za obdržanje avstrijskiga cesarstva tudi v pridru vsih Slovincov terdno dela, podpirati —!

Ali je gosp. Smrekar te izdajavske, upanju Slovincov nasprotné besede po duhu in po željah svojih voljivcov govoril? — O, ne bo dal! — Slovenci, v katerih iménu on govori, niso Madžaroni, ne Nemškutarji, tudi ne Lahuni; oni so serčni in zvesti Slovenci, goreči za narod in za domovino, vneti za Avstrijskiga ustavniga Cesarja Ferdinanda I.

Žalostno je, de ti Slovenci nič od pregrejšnjiga govorjenja tega poslanca ne vedó, kér tacih listov v roke ne dobijo, de bi se prepričali, kakošniga možá de so izbrali in na Dunaj poslali. Ali bi pač dobro bilo, ko bi slovenske novine imeli, v katerih bi se besede brale, ktere v zbornici poslanci govoré, de bi bolj na tanjko vidili, kako se naši poslanci v Beču obnašajo, ali nam po volji ravnaajo, ali ne.

Jez mislim, de bi potreba bilo, de bi voljivci gosp. Smrekarja, kér čez mejo narodnih naročil govori in dela, iz državnega zbora nazaj poklicali in ga odstavili, na mesto njega pa družiga, Slovincam zvestiga poslanca izvolili. Sluga, ki svojimu gospodarju v roke ne dela, bo od hiše izgnan; ki ga je najel, ima tudi pravico, ga pognati.

Ljubi voljivci! zastopite me, vzemite si v serce te besede, ktere pridejo iz serca rodoljubiga Slovenca in prijatla vsih pravih Slovincov.

Tudi gospod Gajer na Dolenskim v Mirni izvoljeni poslanec, je od nog do glave nemškutar in madžaron, in kot zvest prijatelj gosp. Smrekarja, tudi ni poročnik svojih voljivcov. Ta gospod Gajer, ki vé v svoji štacuni kmetam za en krajcar veliko govoriti, v državnim zboru na Dunaju še ni ene besedice pregovoril, ako ravno vsaki mesec 100 goldinarjev v srebru vleče.

Ljubi voljivci, pokličite ga domú, odstavite ga, če vam je ljuba vaša domovina, vaša rodovina, v kteri so tudi naši ljubi sosedje Horvatje zapopadeni, ki se zdaj za vés slovenski rod, za pravico, za ustavno Avstrijo, za našiga miliga ustavniga Cesarja Ferdinanda I. vojskujejo.

Možjé, po domače vkupej stopimo, za domovino in za narodne reči se potegnimo, pazljivi bodimo, de nas lastni rojaki ne prodajo — časi so čudni in težavni za nas Slovence. Resnično vam povém, mi si bomo slabo postlali, in prepóžno se bomo kesali, ako ne bomo svojih sovražnikov, kteri se nam sladkajo, spoznali in jih neškodljive storili.

Rotar.

Nova šola kmetijstva v Ljubljani.

Sliši se, de bo nek kmetijstva zveden mož, kterimu se bosta morebiti še dva pomočnika pridružila, poduk kmetijstva v slovenskim jeziku mesca grudna v Ljubljani začel. Ta poduk se ne bo dajal v visoko učeni besedi, ampak práv po domače v prijaznih pomenjkih, takó de ga bo prost človek z enako lahkoto razumel, kakor učeni gospod. Tudi ne bo ta poduk ustenih vednost (theoretisches Wissen) razlagal, ampak le to, kar v kmetijsko djansko življenje (practisches Leben) séga.

Vsak človek bo smel brez plačila to šolo obis-

kovati, ktera bo skozi 9 ali 10 mescov vsak teden 4 ure terpela.

Nadjamo se, de ne bo samo veliko Ljubljancanov v to šolo privrelo, ampak de jih bo tudi iz kmetov veliko fantov prišlo, ki želijo, v umnim kmetijstvu podučiti se. Primožniši se ne bojo kėsali, za stanovanje in živež v Ljubljani nekatere goldinarje plačati; menj primožni se bojo pa morebiti v kakošno službo s to pogodbo vdinjali, de jim bo pripušeno, vsak teden šolo obiskovati. — Berž ko bomo začetek te šole za gotovo zvedili, ga bomo oznanili.

Oznanilo

zastran živinozdravilske šole v Ljubljani.

Živinozdravilska in kovaška šola se še zdej ni mōgla začeti zatō, kēr so mnogoverstne prekucije današnjiga časa branile, denar nabérati, kteriga kmetijska družba še potrebuje, de bo popolnoma v stanu, drago napravo tako vstanoviti, kakor je potreba. Tudi od visokiga ministerstva zastran nekih denarskih primočkov še ni vse gotovo. Vse to zaderžuje sedanjí začetek te šole, v ktero se je že več učencov oglasilo. Kmetijska družba pa se bo prizadevala, to deželi potrebno napravo prihodnje léto gotovo na noge spraviti.

Očitna zahvala podložnih kmetov. *)

Gotova je, de vsakter podložni kmet je svojimu dobriemu očetu, svitlimu Cesarju hvaležen za veliko gnado, ktero so svitli Cesar 15. sušca 1848 in 7. kimovca ravno tega leta svojim podložnim kmetam zavoljo nehanja gosposkinih davkov na znanje dali.

Zraven tega so pa zopet naš svitli Cesar v svoji veliki žalostni rajži, kakor sveti Jožef in Marija v Egiptu, v Olomuc 15. dan kozoperska 1848 svoje poprejšnje obljube popolnoma poterdili, kakor dober oče svojih otrok.

Kēr pa mi podložni kmetje v resnici prevržani smo, de naš dobri oče svitli Cesar za nas tako dobro in po očetovsko skerbē, za voljo tega smo pa tudi v terdni veri, kar so nam obljubili, de bo dopolnjeno; pa tudi mi obljubimo, de ostanemo mirni, hvaležni podložni kmetje svojimu dobriemu očetu, svitlimu Cesarju Ferdinandu, kakor do zdaj, in zraven tega tudi mi vošimo, de bi še práv dolgo — dolgo živeli. Živijo! Živijo! Živijo! naš svitli Cesar Ferdinand I.

V Št. Vidu pri Podpeči 3. listopada 1848.

V imenu svojih sosedov

Andrej Iglīč, gruntar v Št. Vidu.

Zmes.

(Misli angležkiga časopisa „Times“ o poslednjim Dunajskim puntu). „Nadjamo se — pravi imenovani časopis — de vojaška moč bo pogubi otēla avstrijsko cesarstva, kteriga obstanje je za ohranjenje miru v Evropi takō silno potrebno, in de bo Jelačić cesarstvo takō na Nemškim rešil, kakor ga je Radecki na Laškim.“

(Vindišgrēc je zdej predbranitelj Slovanov). Armada, ki se je iz Königraca nad Dunaj vzdignila, se je s slovanskimi belomodrorudečimi barvami na pot podala. — Takō piše Pražki časopis „Habt Acht.“

(Nemške Celjske Novice) pravijo v naročivnim povabilu, de „si bojo prizadevale most sozidati za svojo goreče ljubljeno nemško domovino, in tedej zaupajo na živo podporo vsih nemškomislečih mož.“ Kako je to razumēti? Ali

*) Take serčne besede pač očitno razodevajo, de naši kmetje dobroto Cesarjevo spodobno spoznajo in de terdno zaupajo na Njih besedo, ktero mili in pobožni Ferdinand svojim ljudstvam še nikdar niso prelomili.

Vredništvo.

bo ta most za Nemce v Celji, ali za Slovence iz Celja napravljen?

Vedež.

Že večkrat smo spomnili hvalo vredniga prizadevanja mnogih Ljubljanskih časopisov. Tudi mali časnik, ki se Vedež imenuje, kteriga gosp. Navratil práv marljivo vredeje, zasluži hvalo, de svoj namén lépo spolnuje. Namenjen je mladosti. Primerna izbéra sestavkov, lahko razumljiva, kratka beseda v čisti slovenšini so lepe prednosti tega časopisa, kteriga posebno mladosti začētnih šol priporočimo. Za kratkočasno in podučno berilo prvih klasov nimamo boljšiga listika; torej se nadjamo, de si ga bojo létas vsi šolniki omislili, ki so le kolčikaj vneti za oživljenje slovenšine, in de ga bojo priporočevali svojim učencam.

Novičar iz Dunaja.

Punta na Dunaji je zadušen. Zadnji dan pretečeniga mesca se je mesto z vsimi predmestji vikšimu vojskovodu Vindišgrēcu podverglo, ki ga je s svojo armado obsedel. To bi se bilo imelo že 30. dan kozoperska po obljudi puntarjev zgoditi, pa so obljubo prelomili, ko so slišali, de jim Madžari na pomoč pridejo. Zares se je 29. kozoperska prikazala 2 mili pod Dunajem Madžarska truma, nad ktero je Vindišgrēc berž Jelačićevo armado in veliko konjikov poslal, ki so Madžare tako nabili, de so 31. kozoperska že do Ogerske meje nazaj verženi bili. Veliko Madžarov je bilo pobitih, veliko so jih pa v Donavo vėrgli, de so s konji vred vtonili. Med tem je obsedla Vindišgrēcova armada Dunajsko mesto in predmestja. Puntarska derhal se je grōzno branila, tako de je Vindišgrēc ukazal na mesto z bombami streljati. Derhal je začēla zdej požigati in ropati — pa temu se je narodna straža zoperstavila. Ne vé se do zdej, koliko je mertvih izmed junaških vojakov, koliko pa izmed puntarjev. Dobromisleči prebivavci so armado, ko je v mesto in predmestje primarsirala, kot resnico od mnogih težav z velikim veseljem sprejeli. Zdej je popolen, tih mir, in iz visociga turna stolne cerkve véja cesarsko bandero. Vsacimu je orožje preč vzeto, in veliko teh, ki so v puntu zvonec nosili, je že zapertih. Mestne vrata so bile 5. listopada še zaperte; državni zbor je na vernih duš danjenjal. Jelačić, kterimu so pošteni Dunajčanje obleko kuševali, ko je na Dunaj prišel, gostuje v predmestju Landstrass v hiši nadvojvoda Maksimiljana; njegovi stražniki z rudečimi plajši in junaške postave Dunajčanam kej dopadejo. Vindišgrēc ima silno veliko opraviti, zakaj pod vojaško oblastjo je zdej celi Dunaj. 1. dan tega mesca je razglasil hude postave, in vsak, ki se zoper nje pregreši, bo po nagli sōdbi obsojen. Vsa ptuja derhal bo iz Dunaja spodena, in samo 1 časopis je za ta čas privoljen. Radovedni smo slišati, kaj nam bojo prihodnje Novice oznanile od tistih ljudi, ki so bili pomočniki tega punta i. t. d.

Današnjimu listu je pridjana sedma pola „Divice Orleanske“ in pa 21. „doklada.“

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajinj	
	4. listopada.		30. kozoperska.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	24	2	10
1 » » banaške	2	24	2	40
1 » Turšice.....	—	—	1	30
1 » Soršice.....	—	—	—	—
1 » Rēži.....	1	15	1	26
1 » Ječmena.....	—	—	—	—
1 » Prosa.....	1	24	1	12
1 » Ajde.....	1	8	1	20
1 » Ovsu.....	—	—	—	43